

[Stein.]

1933, hvori det bestemtes, at der for at sikre fuld Rentebetaling af de i Foreningens 2den—5te Afdeling udstedte Kasseobligationer og til Sikkerhed for Opfyldelsen af Afdelingernes Forpligtelser i øvrigt skulde skabes en saadan Risikoudligningsfond paa 700 000 Kr., og Pengene tilvejebragtes ved Bidrag fra de nødlidende Afdelinger i Forhold til det Underskud, der var opgjort inden for den enkelte Afdeling. Det er ganske naturligt, saaledes som Situationen foreligger, at Ministeren ikke har villet benytte den Bemyndigelse, som han maaske har ifølge Loven til selv at disponere over disse Midler, idet der kan gøres forskellige Betragtninger gældende af den Art, som den ærede forrige Taler var inde paa. Netop den Maade, hvorpaa Pengene er tilvejebragt, altsaa ved Bidrag fra andre Afdelingers Laantagere, kan virke til at skabe visse Betænkeligheder. Paa den anden Side er det en fast Regel inden for Kredit- og Hypotekforeningerne, at man ved Aabning af en ny Serie lader den foregaaende Series Midler optræde som en Slags Garant eller Kautionist, hvad man vil, indtil Serien naar den fornødne Styrke til at kunne staa paa egne Ben. Jeg for mit Vedkommende nærer ikke nogen Betænkelighed ved at tiltræde Ministerens Forslag paa dette Omraade.

Det drejer sig her ikke om en almindelig Genaabning af Jydsk Landhypothekforening, det drejer sig om Aabning af en ny Serie, som specielt tager Sigte paa Grundejendomme i Forstæder og Stationsbyer. For al Hypotekvirksomhed, eller rettere sagt for al Virksomhed i Retning af Laangivning mod 2den Prioritets Sikkerhed kræves der megen Omsigt. Der kræves en Paapasselighed, en Indsigt og en Omsigt, som maa være meget betydelig, og vi har netop i Jydsk Landhypothekforening et Eksempel paa, hvordan det kan gaa, naar denne Forsigtighed svigter.

Naar man nu gaar til en Genaabning af den Art, der her er Tale om, kunde jeg i og for sig have ønsket en anden Løsning end den, der her foreligger. Det naturlige vilde have været, om man her, hvor det drejer sig om Laan, ikke til Landejendomme, men til Byejendomme, havde fundet en anden Vej, havde knyttet Laangivningen til en Hypotekforening, der netop har denne Virksomhed som Formaal. Det har man, efter hvad jeg forstaa, ogsaa forsøgt, men ikke kunnet gennemføre.

Jeg gaar ud fra, at den nuværende Le-

delse virkelig vil vise den Paapasselighed og den Omsigt, som kræves her, men jeg vilde i Modsætning til den ærede sidste Taler nære store Betænkeligheder, hvis man gik videre og udvidede Laangivningen til ogsaa at omfatte Landejendomme. En af Aarsagerne til, at Landbruget er kommet i de uhyre Vanskeligheder, som Landbruget i det mindste har været ude i og for en væsentlig Del endnu besværes af, er netop den overdrevne Laangivning, som har fundet sit ganske særlige Udtryk gennem Jydsk Landhypothekforening. I al Almindelighed kan man ogsaa spørge, om det er naturligt og rimeligt at organisere Hypoteker paa 2den Prioritet paa den Maade, som vi er inde paa her i Landet. I Virkeligheden strider det i en vis Forstand imod selve Kreditforeningstanken, hvis Formaal utvivlsomt var dette; at man i første Omgang ydede Ejendomsbesidderne i By og paa Land et rimeligt og rundeligt Laan i deres Ejendomme, et Laan, der var saaledes placeret eller organiseret, at Laantageren gennem den aarlige Ydelse efterhaanden kom til at eje sin egen Ejendom. Det var det springende Punkt; og det forekommer mig, at man efterhaanden her i Landet er kommet langt, langt bort fra dette, som er den sunde Tanke ved Kreditforeningsideen.

Det vilde dog føre for langt at gaa nærmere ind herpaa; jeg har kun ment, det havde sin Betydning at pege paa det, fordi man ved Genaabningen af denne Forening — som jeg maaske synes det havde været det klogeste og det rigtigste langsomt at afvikle — under alle Omstændigheder bør lære af det, der er sket, og være opmærksom paa, at man ikke i Fremtiden kommer ud for lignende Ting som det, vi har været ude for i denne Periode.

I øvrigt vil jeg gerne paa mit Partis Vegne give Ministeren Tilslutning til det Lovforslag, der foreligger her.

Martin Sørensen (Peterslund): Det Lovforslag, som nu er til Behandling i dette høje Ting, skal jo gøre det muligt for Jydsk Landhypothekforening at genoptage sin Laanevirksomhed, for saa vidt angaar Grundejendomme i Jylland. Samtidig indføres der visse Ændringer i den nuværende Administration, hvoraf den for Laantagerne mest betydningsfulde gaar ud paa, at der ikke mere ved ekstraordinære Afdrag paa Laan skal deponeres 10 pCt. Det er en meget stor Lettelse, der her tilstaaes Laantagerne, idet det har været meget byrdefuldt for dem, naar de betalte ekstraordinære Afdrag